

Vježba 5.5. – Gledišta o pravdi

Obrazovni ciljevi	Učenici shvataju da postoje različita gledišta o pitanjima pravde. Učenici razvijaju shvatanje ravnoteže između prava i obaveza.
Materijali	Radni listovi koji sadrže gledište A ili B.

Postupak

1. Bira se jedno od prava koje će se ispitati.
2. Razred se dijeli u grupe od četiri ili šest članova.
Polovina grupe dobija list A, a druga list B.
Svaka podgrupa priprema što više mogućih argumenata kako bi odbranili izjavu sa svog lista.
3. Grupe se ujedanjuju. Članovi podgrupe A predstavljaju svoje gledište članovima podgrupe B, koji moraju pažljivo da slušaju i prave zabilješke.
Onda je red na podgrupu B.
Nakon prezentacije argumenata može da slijedi vrijeme za postavljanje pitanja.
4. Podgrupe A i B mijenjaju uloge. Ne smiju biti unaprijed obaviješteni o ovom djelu vježbe.
Daje im se par minuta kako bi razmislili o argumentima.
5. Grupe pokušavaju da usvoje zajedničko pisano gledište o problemu o kojem se raspravlja.
6. Pitanja za razmišljanje:
 - Na koje poteškoće ste naišli dok ste pokušavali da dođete do zajedničkog gledišta?
 - Da li vam je činjenica što ste zamijenili uloge olakšala ili otežala da se usaglasite oko zajedničkog gledišta?

Dodatak

Nastavnik (ili učenici) traže slučajeve u kojima je sloboda izražavanja (ili dječiji rad) kontroverzna tema.

- Na koji način se mogu balansirati prava i obaveze?
- Postoje li dužnosti – ili prava – koja nameću ograničenja određenim pravima?

Informacije koje se daju u medijima trebalo bi koristiti za analizu slučaja. Istraživanje bi trebalo proširiti i na druga ljudska prava, npr. sloboda kretanja ili pravo vlasništva.

Materijali

(vidjeti sljedeću stranicu)

Gledište A: Sloboda izražavanja

U pravednom društvu sloboda izražavanja fundamentalno je ljudsko pravo koje se ne bi smjelo ograničiti. Razmislite o sljedećem:

- negativni učinci cenzure;
- političke posljedice njenog ograničavanja i disidentstva;
- okolnosti pod kojima je druge države ograničavaju;
- važnost slobode izražavanje za demokratije;
- bilo koji drugi relevantan problem.

Gledište A: Dječiji rad

Zakoni protiv dječijeg rada trebalo bi da se striktno primjenjuju kako bi se zaštitilo pravo djece da se igraju, da uče i da postanu zdravi odrasli članovi društva. Razmislite o sljedećim činjenicama:

- nedostatak obrazovanja koji je posljedica prisile djece na rad;
- činjenica da djeca često rade u nezdravim uslovima;
- način na koji se dječiji rad često iskorišćava jer se se djeca ne mogu zaštititi od nepravednog postupanja;
- drugi relevantni problemi.

Gledište B: Sloboda izražavanja

U pravednom društvu ponekad je potrebno da se ograniči sloboda izražavanja kako bi se zaštitila ljudska prava. Razmotrite sljedeće činjenice:

- posljedice rasističkih komentara o manjinama;
- način na koji se govor može koristiti za podsticanje nasilja;
- kako je u nekim zemljama sloboda izražavanja neograničena i dovodi do povrede prava;
- potreba da se promovišu obaveze a ne samo prava;
- svi drugi relevantni problemi.

Gledište B: Dječiji rad

U interesu pomoći porodicama da prežive u teškim ekonomskim uslovima i da se pomogne djeci da zauzmu ulogu u društvu, djeca bi trebalo da rade i pomažu svojim porodicama. Razmotrite sljedeće:

- činjenicu da u nekim društvima u kojima je zaposlenost slaba, djeca mogu biti jedini izvor prihoda za porodicu;
- činjenicu da u mnogim društvima djeca tradicionalno rade duže nego odrasli;
- mišljenje da sprječavanje djece da učestvuju u produktivnom radu može rezultirati u nepotrebnoj izolaciji djece od svijeta odraslih;
- činjenicu da rad može biti formativno iskustvo za djecu;
- sve drugi relevantne probleme.